

[Leif Hermann]

størrelse. Men det har ikke noget at gøre med dette forhold. Her er der en direkte sammenhæng, som forbrugerne og borgerne kan se, mellem forbruget og miljøbeskyttelsen, og den sammenhæng mener jeg bestemt ikke bliver vanskelig at forklare.

Efter disse bemærkninger skal jeg ikke sige mere. Jeg skal reservere taksigelserne over smidigheden i forhandlingerne og sådan noget til tredjebehandlingen og så lade Folketinget få fred for i aften.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om afgift af visse detailsalgspakninger. (Lovforslag nr. L 99).

Ændringsforslag nr. 1-3, § 1, således ændret, og § 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om visse miljøafgifter. (Lovforslag nr. L 100).

§ 1, ændringsforslag nr. 1 om en ny affattelse af § 2, § 2 i den nye affattelse, §§ 3-6, ændringsforslag nr. 2, § 7, således ændret, §§ 8-10, ændringsforslag nr. 3, § 11, således ændret, §§ 12-15, ændringsforslag nr. 4, § 16, således ændret, og §§ 17-28

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Der er ikke mere på dagsordenen.

I skrivelse af d.d. meddeler undervisnings- og forskningsministeren, at han ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give Folketinget en skriftlig

Redegørelse om de videregående uddannelser. (Redegørelse nr. R 8).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Redegørelsen vil komme til forhandling onsdag den 11. januar 1989.

I skrivelse af d.d. meddeler undervisnings- og forskningsministeren, at han ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give Folketinget en skriftlig

Forskningspolitisk redegørelse.

(Redegørelse nr. R 9).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Jeg foreslår, at forhandlingen om denne redegørelse finder sted onsdag den 18. januar 1989. Hvis ingen gør indsigelse, vil jeg betragte dette forslag som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

I skrivelse af d.d. meddeler industriministeren, at han ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give Folketinget en skriftlig

Redegørelse om arbejdsmiljø for søfolk, fiskere og forhyrede på olieplatforme.

(Redegørelse nr. R 10).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Skriftlige redegørelser:

Redegørelse af 13/12 88 om de videregående uddannelser.

(Redegørelse nr. R 8).

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

1. Indledning

Det er nu 12 år siden, Folketinget vedtog loven om adgangsregulering ved de videregående uddannelser. Og det er 15 år siden, Folketinget

[Undervisnings- og forskningsministeren]

vedtog styrelsesloven for universiteter og højere læreanstalter.

Der er siden sket mindre justeringer i både adgangsreguleringen og styrelsesloven, men i alle hovedtræk har den lovgivning, som har dannet rammerne omkring en væsentlig del af de videregående uddannelser, været uændret siden midten af 70'erne.

I de år, der er gået, er der sket en væsentlig omstilling af denne del af uddannelsessystemet, og vigtige områder er blevet udbygget.

Men årene har også vist, at adgangsregulering efter de hidtidige principper i sit kølvand skaber store problemer. Der er et stort og voksende antal afviste ansøgere, og adgangsbestemmelserne udsættes for berettiget kritik.

Og jeg må konstatere, at det store frafald og de meget lange faktiske studietider, som traditionelt har præget uddannelserne på danske universiteter og højere læreanstalter, fortsat er til stede.

Tilsvarende er der sider af styrelsesloven, der synes at blive mere og mere problematiske. Det styrelsessystem, der blev vedtaget af Folketinget i begyndelsen af 70'erne, har vanskeligt ved at imødekomme 90'ernes krav til kvalitetssikring og omstillingsevne i en tid med knappe ressourcer.

Der er således god grund til at tage nogle af de grundlæggende forhold, der i dag gælder for de videregående uddannelser, op til kritisk vurdering.

Med denne redegørelse lægger jeg op til bred debat om de mest påtrængende problemer omkring de videregående uddannelser, og jeg vil fremlægge nogle sigtspunkter for de kommende års politik på området, som jeg håber Folketinget vil kunne tilslutte sig.

2. Kort resumé

Redegørelsen beskriver de videregående uddannelsers aktuelle situation og peger på 3 uddannelsespolitiske hovedtemaer:

- 1) Institutionernes selvforvaltning og ledelse.
- 2) Kvaliteten af uddannelserne.
- 3) Adgangsbegrænsningen.

I sammenhæng med disse hovedtemaer foreslår jeg nogle konkrete initiativer:

- Styrkelse af institutionernes ledelse gennem forsøg med friuniversiteter og evt. en mere omfattende ændring af styrelsesloven.

- Nedbringelse af alt for høje frafaldsprocenter og studietider gennem øgede krav til studieintensitet og -kvalitet.
- Mere præcise krav til de studerendes forudsætninger ved indgangen til uddannelserne.
- Flere uddannelsespladser ved at flytte pladser fra lange uddannelser til kortere uddannelser.
- Øget udbud af deltidsuddannelsespladser, med mulighed for at man gennem deltidsstudier kan kvalificere sig til en plads på en fuld-tidsuddannelse.
- Nye adgangsbegrænsningsregler, der giver de unge bedre muligheder for at gå direkte fra studentereksamen til videregående uddannelse, og som udvælger de studerende efter mere relevante kriterier.

3. Omstillingen af uddannelserne

Der er i perioden siden adgangsreguleringens indførelse i 1976, som det fremgår af bilaget (tabel 1), sket en betydelig omstilling af tilgangen.

Denne omstilling er sket ved, at der løbende er flyttet pladser fra uddannelser med dårlige beskæftigelsesmuligheder til uddannelser med gode beskæftigelsesmuligheder, og der er sket en kraftig udbygning af især ingeniøruddannelserne og de erhvervsøkonomiske uddannelser.

Ved revisioner af uddannelsesbekendtgørelserne er der lagt vægt på at opnå den størst mulige fleksibilitet i uddannelsernes tilrettelæggelse. Hensigten er at gøre det muligt for institutionerne løbende at justere uddannelsernes indhold, uden at det kræver bekendtgørelsesændringer, og at gøre det muligt for de studerende at vælge uddannelsesforløb, der er tilpasset den enkeltes muligheder og ønsker på arbejdsmarkedet.

Endvidere er det et mål at sikre et bredt spektrum af beskæftigelsesmuligheder ved den enkelte uddannelse, således at de færdiguddannede ikke er afhængige af udviklingen på et snævert afgrænset hjørne af arbejdsmarkedet.

En større fleksibilitet er på denne måde blevet indbygget i uddannelserne på en række områder, bl.a. ved en omfattende strukturreform af de humanistiske uddannelser i 1985. En tilsvarende strukturreform ved de naturvidenskabelige uddannelser vil blive gennemført i 1989.